

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В РОЗРОБЦІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Ковров А. В., Височан Н. К. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)

З набуттям чинності закону України «Про Вищу освіту» відбулися певні зміни в підході формування освітніх стандартів, а саме зміст підготовки здобувачів вищої освіти формулюватиметься у термінах результатів навчання, а освітні програми визначатимуться самими навчальними закладами.

Освітня програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

По кожній освітній програмі створюється проектна група, на яку покладено відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти. Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) – науково-педагогічний або науковий працівник, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років. Керівник проектної групи може одночасно виступати гарантом лише однієї освітньої програми.

При розробці освітніх програм слід насамперед визначитись з основними компонентами освітньої програми:

- обсягом кредитів, необхідним для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- програмним компетентностями випускника;
- нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованими у термінах результатів навчання;
- формами атестації здобувачів вищої освіти;
- вимогами до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимогами професійних стандартів (у разі їх наявності).

Освітня програма повинна відповідати діючому стандарту вищої освіти.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь та практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних та громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно

здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

На сьогодні компетентності поділяються на дві групи: спеціальні та загальні.

До спеціальних відносяться компетентності, які:

- є специфічними для даної предметної області (галузі/напрямку/дисципліни);
- безпосередньо пов'язані із спеціальними знаннями у предметній області;
- визначають профілі програми, тобто роблять її індивідуальною, істотно відмінною від інших програм.

Загальні компетентності – знання, розуміння, навички та здатності, якими студент оволодіває у рамках виконання певної програми навчання, але які мають універсальний характер.

На основі визначених і чітко сформульованих компетентностей мають бути описані очікувані результати навчання.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою в процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Результатів навчання слід формулювати в рамках фахових та загальних компетентностей, до яких входить знання, розуміння, уміння та навички, здатності та цінності.

Відмінність між результатами навчання та компетентностями полягає в тому, що перші формулюються викладачами на рівні освітньої програми, а також на рівні окремої дисципліни, а компетентності набуваються особами, що навчаються.

Розробка освітніх програм ґрунтується на компетентностях та результатах навчання. При формуванні результатів навчання та компетентностей слід зберігати їх цілісність та формулювати результати навчання у термінах компетентностей.

Після досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання і набуття відповідних компетентностей здобувачу провоюється певна кваліфікація, що засвідчується документом про вищу освіту.

Важливо те, що розробка освітніх програм на базі освітньо-професійних програм підготовки, які були вже запроваджені у навчальному процесі з реалізацією нових категорій, повинна забезпечити зберігання накопичуваного науково-методичного досвіду та спадкоємність.

Сучасний підхід розробки освітніх програм з урахуванням компетентнісного підходу має стати основою методики, що буде впливати на професійну підготовку здобувачів у вищому навчальному закладі.